

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Obljuba ministrova.

Kakor je bilo iz našega poročila v listu od četrtega 17. t. m. videti, oglasil se je bil slovenski poslanec dr. Tonkli v odseku za jezikovno vprašanje o krivicah, ki se Slovincem s tem godé, da se v pravosodstvu ali justici ne rabi narodov jezik, temuč tuj, nemški ali italijanski. Mimogredé naj tu poslancu dr. Tonkliju zahvalo izrečemo, da je oglasil se in govoril, kakor to tudi dr. Vošnjak vedno, za vse Slovence in o vseh Slovencih, naj prebivajo na Goriškem, Štajerskem ali Kranjskem, ter da se nij postavil izključljivo na kako lokalno-provincijalno na pr. samo goriško stališče. Pa o tem utegnemo drugikrat kedaj izpregovoriti, denes nam je v mislih sledeče iz onega poročila: „dr. Tonkli je svoje razlaganje sklenil s prošnjo do pričujočega ministra, da bi minister brez odloga izdal za vse slovenske pokrajine razglas, da se slovenski jezik uvede v vse sodniške urade. Navzočni minister pravosodja je tudi obljubil, da se to stori in te krivice odpravijo.“

Ta obljuba ministrova se nam zdi važna. In ker je Pražakova, mislimo, da se je tudi več nanjo zanesti nego li na obljube Conradove. Pražak je naše pritožbe lahko razumel in ne dvomimo, da ima iskreno dobro voljo držati svojo obljubo.

Vendar bi Slovenci želeli, da bi dotični obljubljeni ukaz od ministra kmalu prišel. Preveč dolgo uže prosimo in terjamo, preveč čutimo krivico in neznosnost dozdanjega stanja, nego da bi mogli še strpljivo čakati in dolgo upati, kedaj se nam ta obljuba izpolni. Mi ne čakamo lahko, ker uže predolgo čakamo. Tudi ne vidimo nobenega zadržka, zakaj se ne bi od ministra obljubljena naredba precej objavila. Saj se je uže od prejšnjih ministerstev nekoliko ukazovalo, začenjalo, naj se torej dopolni, kolikor je za današnji čas in današnji napredek naš primerno, in zadovoljni smo.

V tem smislu upamo, da bodo tudi naši poslanci vlado priganjali in ministra opominjali, naj izpolnitve svoje obljube ne odloži na dolgo. Sicer vemo, koliko smo uže „poslancem“ naložili, ali saj je ta stvar poleg šolskega vprašanja najvažnejša našega narodnega programa, katerega s težavo valimo na goro stare razvade prav kakor Sisifus svoj kamen. Da bi se vsaj gledé jedne točke idealnega našega programa enkrat kaj naprej pomaknili! Ne utegnemo več potrpevati! Dovolj dolgo smo. Vsaj v enem naj se enkrat začno kazati dejanja, dejanja!

Učiteljsko izobraževališče v Mariboru.

Sé spodnjega Štajerja 14. febr. [Izv. dop.]

Mnogokrat sem uže čital v vašem cenjenem listu kritiko o jednom ali drugem učiteljskem pripravništvu, posebno grajaše malomarnost izvrševanja ravnopravnosti glede preplitvega, prepovršnega ali celo nikakšnega poučevanja domačega jezika, osobito tehničnih, učitelju v vporabnem življenji zelo potrebnih izrazov. — Jaz, kakor gojenec mariborskega, tedaj za spodnji slovenski Štajer in od njega vzdržanega učiteljišča, moram z vso odkritosrčnostjo in istinitostjo žalibog pripoznati, da se to učiteljišče mora še vedno glede ustavnega in naravnega prava mej najnazadnjaške šteti. Kako se mora revež natlačivši si v tem naobrazovališči mnogo celo nepotrebnih ved stopivši v javno življenje mučiti, če hoče kaj pravičnega v poučevalnem slovenskem jeziku završiti. On se mora tako rekoč vse na novo učiti. Čemu tedaj toliko let in tako mučiti se? Dobro je in tako tudi mora biti, da človek napreduje v vednostih in osobito, da učitelj temelja-polagatelj vsem vedam, nikdar ne lenari, a če mora slovenski narodni učitelj še le svojega jezika učiti se, ko bi mu uže popolnoma več biti moral, kako ga tedaj ne bi marljiv nemški učitelj v napredovalnem, vspešnejšem poučevanju in vsakem obziru prehitel, ker se mu nij treba več učenjem in rabo jezika mučiti. Ali mora Slovenec istinito vedno faja biti in še ne trohice dobiti od tega, kar drugi narodi od zdavnaj uže razkošno uživajo? Istinito se Slovenec lahko tujih jezikov nauči, da pri rabi tujega jezika celo tistega prekosi, kateri drugega se nikoli učil nij — osobito enakovredno naobraženega Švaba — a ta lastnost mu služi v lastno pogibelj tako glede narodnega značaja, kakor, ker pri učenju tujih nepotrebnosti mnogi domačih potrebnosti zane-marja. Prav reče pregovor: Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš. A pri našem omenjenem učiteljišču opozorimo naj le na nekaj slabih posledic tega protizakonitega, odnarodjivanja. Koliko vestnih, narodno mislečih in delajočih učiteljev bi postalo, ko bi se na tem učiteljišču učilo naravno in zakonito! koliko delavnih močij bi v kratkem času slovenski narod na zelo slabo obdelanem še pedagogičkem polji pridobil, ko bi učiteljski gojenci bili naučili se toliko v materinem jeziku, da bi mogli težko v tujem jeziku prilastivše si ideje in vzvišene pomisli narodno izraževati! Reklo bi se, naj pa se potem uči in spopolnjuje, da postane več domačega jezika, pa vprašam vas javno gg. učitelje mariborskega učiteljišča, ter osobito drugo višjo o tem zavodu odločevalno

gospodo, ali more človek z veseljem v stroki delovati in napredovati, za katero nij nikdar navduševan bil? Ali more učitelj veselje do učenja slovenščine imeti, če nij nikdar o nje-nej lepoti nič slišal, nikdar o slovenskem slovstvu kaj posebnega, temeljitega, ali celo nič ne zvedel? In če se kateri predrzne, navdušen le po drugih učenih narodnjakih, skrivno za učečega se bodočega učitelja velike zaklade prelepega našega jezika preiskavati in javno rabiti — takšne pa itak po uredbi naših učiteljišč razmerno lahko na prste ene ali recimo dveh rok preštejemo — mahoma ga zadene ali celo zatire mogočnikova, nad njim oblast imajoča roka!

Pri našem učiteljstvu mora tedaj komaj pokazavša se delujoča moč mahoma ugonobljena biti; če se še protivi ali prti, hajd! — disciplinar-untersuchung. O zlata poprej učiteljstvu toliko časa obečajoča se „slobodna“ doba, kje si?! —

Da omenjene reči stvarno podkrepim, javljam, da stopivši v prvo leto učiteljišča, imeli smo za slovenščino g. učitelja, kateri je v slovenskeji uri samo nemški govoril, ker slovenski vedel nij. Po prečitani vršivšem se po gojencih enega oddelka slovnice morali smo prečitano do prihodnje ure vedeti, ne da bi nam bilo raztolmačeno ali da bi bili razumeli. Tako se je vršilo vsa četiri leta, izvzemši samo poučevanje v slovenščini, od sedajšnjega gosp. okraj. šol. nadzornika mariborskega, kar pa je žalibog le malo časa trpelo in po preje omenjenem načinu godi se še v vseh razredih dandanašnji.

Razen slovenščine se prednaša vseh sedem-najstero predmetov v švabščini in še sedajšnji g. učitelj za slovenščino rabi „korist, korist“, in dela pri govoru mnogo enakih in še hujših pogreškov. O slovstvu slovenskem, tolmačil toliko kakor nič lahko tedaj razumete kako zanimive in poučiljive so bile in še so slovenske ure in kako se gojenci bodoči narodovi v vzgajatelji po tem temeljitem? spoznavanju slovenskega jezika in slovstva za materni jezik in domovino navdušujejo. A drugi velepoštovani g. profesor drznivši se nam iz fizike poleg nemških tehničnih izrazov tudi slovenske povedati, bil je le prehitro od dež. šol. nadzornika opozorjen, dass die unterrichtssprache die deutsche sei. In takšna krivičnost ter protizakonitost vrši se še dandanašnji kljubu š. 19. drž. osn. zakonov, kljubu Slavjanom prijazno izraženim besedam Nj. Veličanstva in ministerskega predsednika, ter kljubu sprejetja resolucij od državnozborske večine glede srednjih šol na Slovenskem. V imenu narodovega šolstva, tedaj v imenu narodovega napredovanja, zboljševajočega se blagostanja in v imenu naroda samega vas čč. gg. narodne za-

stopnike v državnem zboru opozorujem, da ne prenehoma in vsem mogočnim uplivom delujete, ka se ta prevelika krivica od slovenskega naroda odvali in ka se postava vrši.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. februarja.

V državnem zboru je v imenu večine Lienbacher utemeljeval svoj predlog o **vo-lilnej reformi**. Rekel je, da njegova stranka neče skokov v premembi ustave, nego hoče le drevo zdanje ustave gojiti, njegove korenine in vrhove razširjati. Mi ne gremo tako daleč, da bi občno volilno pravico nasvetovali, ali cenzus naj se zniža. Skušnja uči, da se je dozdej v tej zbornici bolj varoval interes kapitala in višjega meščanstva, nego-li rokodelstva, ki nema dozdej še nobenega zastopnika tukaj. — Znano je, da je potem bil Lienbacherjev predlog izročen odseku 24 udov.

Na **Dunaji** je finančni svetovalec Twardovski, ki je bil tudi načelnik krajnega šolskega sveta v IV. okraji Wieden, zapisal pri popisu ljudi, da je poljske narodnosti. Brž so začeli nemški liberalni časopisi hujskati zoper njega, češ, kakó more Poljak na Dunaji biti ud šolskega sveta! Twardovski je na to hujskanje svoje mesto odložil. Ali ko je prišlo do nove volitve v šolskem svetu, voljen je bil Twardovski jednoglasno zopet. To je znamenje, da se dunajski meščanje vedno menj dajo od judovskega novinstva terorizirati.

Pod **ustavoverskim** pokroviteljstvom je pričel agitacijo mej gorenjeavstrijskimi kmeti neki uradnik Kirchmayr iz Linca, katerega so dunajski liberalni nemški listi tačas prav židovsko hvalili in slavili. Isti listi pa denes istega Kirchmayra po blatu vlečejo in sicer zato, ker je baje Kirchmayr govoril z grofom Taaffejem, ki mu je obljubil olajšav pri zemljiškem davku za zgorenjeavstrijske kmete. Prav pametno je potlej Kirchmayr opustil svoje ščuvajsko rokodelstvo mej kmeti. To pa nij po okusu dunajskih judov in nekaterih „liberalnih“ Nemcev, katerim je skrb za kmeta le deveta briga. Graška „Tagespost“ Kirchmayru celó žuga z denuncijacijami iz njegovega življenja, ko bi se še umešaval v „kmetsko gibanje“.

Vnanje države.

Poljski publicist Erazem Pilc je dobil od ruskega ministra notranjih stvari, Loris Melikova, koncesijo za izdavanje poljskega lista v Peterburgu. List se bode zval „Noviny“ in bode zastopal pomirjenje mej Rusi in Poljaki. — Vsak dober Slovan poreče: Bog blagoslovi!

General **Skobelev** javlja 12. t. m. iz Geog-Tepe: Dežela se hitro umiruje; doslej se je vrnilo v svoje kraje 16.000 rodbin. Prebivalstvu se je proglasila v imeni carja splošna amnestija, ter se bode dalo siromakom živeža iz priplenjenih stvari. Načelniki Tekincev so rekli Skobelevu, da so dokazali Tekinci svojo hrabrost, da pa ne znajo lagati, kar bodo dokazali odslej z zvestostjo do belega carja.

„Daily Telegraph“ poroča, da se dogovarjanje mej **boerci** v Transvaalu in Angleži res vrši in da obetajo Angleži boercem popolno pomiloščenje in samoupravo Transvaalskeje. Samo domače afrikanske rodove da bi še nadalje nadzorovala angleška vlada. — Neka holandska deputacija je hotela prositi angleško kraljico za neodvisnost Transvaalčanom ali kraljica te deputacije nij hotela sprejeti. Deputacija je izročila potem svojo prošnjo angleškemu vnanjemu ministru Granvillu.

Pruska gospodska zbornica je imela zopet 17. t. m. burno sejo. Bivši pruski finančni minister Camphausen je naravnost po-bijal Bismarkov predlog o odpustu davkov. Bismarka je tako silno ujezilo to, da je Camphausena razžalil, naravnost očita mu nezmožnost, da nema nobene ideje in da je Camphausen toliko časa dobro gospodaril kot minister, kolikor časa je bilo še kaj francoskih milijard, da pa na potrebne reforme nikdar niti mislil nij. „Hvala Bogu, da Camphausen nij več minister“, vskliknil je Bismak. Vendar

mu Camphausen nij ostal odgovora dolžan. Dejal je, da to, kar zdaj Bismark imenuje svojo reformo, nij njegovo delo, da je uže sam hotel lotiti se kot minister gospodarstvene in finančne reforme, a Bismark mu tega nij dopustil. „Take zahvale nijsem pričakoval za svoj trud“, sklenil je Camphausen.

Dopisi.

Iz Ljubljane 18. februarja. [Izv. dop.]

Naši nemškutarji so se štirinajst dni trudili v svojem lističi, vedno redkejšem, svojim vernim dokazati, kako velike zasluge za Kranjsko ima vodja ustavoverno-nemških kranjskih velikoposestnikov baron Apfaltrern, kot ud deželne in centralne komisije za urejenje gruntne-ga davka, ker bode odslej kranjska dežela 300.000 gld. menj zemljiškega davka plačevala. In lepa svota je res 300.000 gld. davka menj!

Ali tu pa nesrečni Herbst komandira, da se mora za neko zavlačevanje postave o reguliranji gruntne-ga davka glasovati, in kranjski poslanec baron Taufferer je brž glasoval res za zavlačenje in s tem za to, da naj Kranjska plačuje še za naprej 300.000 gld. preveč davka! Tega nemškutarji ne morejo oprati, ker ne morejo reči, da res nij. Rado-vedni smo pač, ali kranjski veliki posestniki res tako lahko in tako radi velik davek plačujejo, da jim je vse jedno, ali njih zastopnik zanj glasuje ali ne? Baron Schwegel je bil vsaj toliko previden, da nij glasoval zato, naj Kranjci le še naprej 300.000 gld. več plačujejo, a Taufferer! On je Vesteneckov stvor. Zato glasuje za zavlačenje reforme gruntne-ga davka, morda po svojih razmerah tudi misleč si: saj gruntne-ga davka jaz tako — ne bom dolgo več plačeval!

Iz Trsta 18. februarja. [Izviren dopis.] Kakor so vaši nemškutarji včasih rekali, da vse vaše narodno prizadevanje je podpihovano iz Moskve, ali vsaj iz Prage, ravno tako zdaj naši „irredentarski“ Italijani z zobmi škripljejo na nas primorskih Slovanov narodno gibanje in trdijo, da to je vse importirano in aranžirano iz Ljubljane! To je sicer čast za vas v Ljubljani, samo da žalibog prevelika čast, ker nas le premalo podpirate. (Žalibog, da menj moremo kot bi radi storili. Ur.)

„Triester Zeitung“ se še zdaj nij potolažila zaradi dr. Vošnjaka. V listu od 16. t. m. obžaluje, da nij našla v nobenem časniku, kar se jih tiska na bregu Veltave, Visle in Ljubljance ni jedne besede graje dr. Vošnjaka, da se je drznil našega de Pretisa in ljubih „irredentovcev“ dotekniti. Torej graje v slovanskih novinah je iskala. — Bog vé, ali so ti ljudje res tako neumni, kakor se vidijo, ali se le tako delajo?

Iz Žužemberka 17. februarja. [Izv. dop.] Zadnja leta sem preobrazil se je Žužemberk popolnem v naroden trg. Čudil bi se človek, ko ne bi poznal tukajšnjih socialnih razmer, zakaj se pri tolikem številu prebivalcev, v primeri z družimi kraji, ki imajo uže narodna društva ne snuje nikako društvo. Faktorji za snovanje bili bi pri rokah, a je par osob tukaj, ki zoper vsako združenje z vsem naporom delajo. Znana sta čestitemu občinstvu uže iz prejšnjih dopisov iz našega kraja dva gospoda, župan in c. kr. okrajni sodnik; a sedaj pridružil se je jima še tretji, za kojega ju nikakor ne zavidamo, kajti razen nemškutarskega hudega jezika néma nobene javne veljavnosti. V resnici zdelo bi se mi druzega prostora v vašem listu škoda, ko bi se ne ravnal po vodilu, da imajo mnogokrat mali

uzroki velike nasledke. Ta osoba, ki si v svojej domišljiji jako veliko veljavnosti prisvaja, je g. poštni ekspeditor. Škoda, da ga osoda nij na višje mesto postavila, kajti vladati in kritikovati hoče on vse, le žalibog, pozitivnega ne more nič na dan spraviti. Zraven vseh teh lastnostij je še neizmerno hud nemškutar. Se ve da on ne vé zakaj; morda se mu je enkrat sanjalo, da mora biti in postal je „Deutsch-krainer“, dasi ravno mu je mati pri zibelu slovensko molitvico molila.

Pri zadnjem ljudskem štenji je vse svoje moči napel, da bi vsaj nekoliko nevednežev in omahljivcev pridobil za nemško „Umgangssprache“. Vjel jih je en par in razumno je po njegovem principu, da je tudi vse svoje sorodnike, čeravno ne znajo več nemškega, nego miza-Tisch, riba-Fisch, dal vpisati za „Deutsch-krainerje“.

Iz Celja 18. febr. [Izv. dop.] Vaš glasoviti agitator za nemštvo, Vesteneck se je bil te dni tudi k nam priklatil. Dan po tistem škandalu v Litiji počastil je ta ponočni razsajač sè svojo navzočnostjo celjsko mesto in tako nekaj svojih privržencev, ki se jih žali, bog tudi pri nas ne pomanjkuje, okolo sebe zbral. Našel je tudi njemu primerno društvo zvunaj mesta. Ko je Vesteneck videl, da ima okolo sebe većinoma enako misleče, vstal je in začel čez pol ure trajajoči govor, v katerem je posebno poudarjal, da on prinese: nemšk pozdrav nemških bratov iz Litije nemškim bratom v Celje; dokler dolgo bode on tam, se nij treba za nemščino bati, Sava veže enakomisleče, hvalil je nemštvo čez vse in na nemštvo napil češ, da slovenstvo nema nikakoršne bodočnosti. — Vidi se, da ima mož dosti časa, malo dela doma.

Iz Braslovč 16. febr. [Izv. dop.] V nedeljo dne 13. t. m. imeli smo v Braslovčah večer tombolo, ko je priredil krajni šolski svet v prid revnej šolske mladini. — Dasi je bil veselice pripravi le pičel čas odmerjen, razvela se je vendar v prav živahen in zabaven večer.

Počastilo nas je sè svojim dohodom tudi lepo število sosednih gostov, zlasti iz Mozirja in Št. Pavla. Došle goste je pozdravil ter razložil v kratkem govoru namen veselici tukajšnji velečenjeni dekan g. J. Bohinc kot načelnik, krajn. šolsk. sveta. — Po tomboli se je pričel v spodnjih prostorih zabavnega poslopja ples, pri katerem je pohvalno svirala rečiška godba. V zgornjih prostorih pa nam je vedrilo srce ter oživljalo zabavo ubrano, milodoneče petje odličnih mozirskih pevcev pod vodstvom znane-ga narodnjaka in vrlega pevovodje g. Radoslav Škofleka, nadučitelja v Mozirji. — Petje, razni nagovori in zdravjice so se vrstile v pozno noč. In še le ko nas je proti jutru zapustil vrli pevski zbor ter godba, napotili smo se vsak proti svojemu domu — prepričanjem, da smo preživeli večer, kakeršnih naše tiho domovje gotovo le malo pomni. — Pa tudi šolska mladina ne bode pozabila tako hitro krasnega večera, kajti ona bode vživala sad nepozabljivih nam trenutkov; njej v prid je dotekla lepa svota 95 gld.

Z Reke 14. febr. [Izv. dop.] Grška vlada je naročila v tukajšnji Whiteheadovej fabriki za torpede, ki je prva te vrste, 60 torpedov. Morska nadporočnika grške mornarice, Garofalia i Argyropulos in Scuse, attache na torpedskejšoli v Pireji (Atene), prišli so uže pred nekoliko dnevi v Reko, a kmalu za njimi pride tudi grški vojni brod za torpede. Te silne priprave za vojsko nam ne proroku-

jejo miru, akopram se Barthélemy Saint-Hilaire, Göschel in sam Bismarck in z njimi vsa evropska diplomacija trudi ohraniti mir na kočljivem iztoku. Toliki stroški bi se povrnili Grški jedino v srečno dokončaneji vojski, v kar vsi Grki svojo nado stavljajo, a diplomatskim potom je to nemogoče. Važno je tudi to, da Grška skuša utrditi svoje luke, ker jej od morja večja pogibelj preti, nego na suhem. Niti sam naš Haymerle ne ceni mnogo sedanjega miru, ker se na njegovo željo odpravlja cesarska eskadra, obstoječa menda iz „Custozze“ in „Laudona“, na albanske obali. Kakor se pred par leti Grki niso mogli privabiti v boj nad Turka v zgodnjem času, tako se jim v nepovoljnih okoliščinah boj odsvetovati ne more.

Domače stvari.

— (Prejeli smo) to pismo: Gospod urednik! Hvaležen bi Vam bil, ako bi hoteli vést, natisneno v denšnjem svojem listu pod naslovom: „Čudni izvedenci o našej ravnopravnosti“ s tem popraviti, da znane enketne komisije o uvedeni slovenskega učnega jezika v ljubljansko učiteljsko šolo niso sklicale gospod c. kr. deželni predsednik Winkler, ampak c. kr. deželni šolski svet kranjski. V Ljubljani 19. februarja 1881. Fr. Levec.

Ko je bilo to že stavljeno, dojde nam „Laib. Ztg.“, ki prinaša v „Nachtragu“ pod oficijozno šifro podoben „popravek“ našega in dunajskih listov poročila. Jemljemo ga na znanje, za zdaj brez opombe.

— (Iz Litije) se nam poroča, da Vesteneckovo oknopobijanje nikakor nij še tako gladko, kakor je on v „Pol. Corr.“ poročal. Njegova navzočnost pri tistih, ki so škandal delali, bode dokazana. Pa tudi priče so skušali pridobiti za krive izjave. Tudi zarad tega je že preiskava. Vrč tako dolgo po vodo hodi, da se ubije.

— (Ljudsk shod) je denes popoldne ob 3. uri v gostilni „bierhalle“ na šentpeterskem predmestju.

— (Sumnjičenje.) Nek tukajšnji list bi rad v tem sam sebi pomogel, da podtika v nek naš dopisni članek o napredku Francoske nekaj, kar v dotičnem članku nij niti izrečeno niti ne mišljeno bilo. Govor je tam samo o materialnem napredku Francije, in te se mora vsak Slovan, ki vé kakov sovražnik nam je Nemec, le veseliti. O kadem odobravanju nesvobodnih izgnanov na Francoskem nij duha ne sluha v članku, ki je — po vrhu še to povemo — izšel ob času, (30. jan. torej pred 20 dnevi), ko je urednik tega lista na smrt bolan bil, kar je bilo tačas v listu tudi povedano. Čemu torej škodoželjno sumnjičenje? vprašali bi, ali — ne vprašamo. Odgovor na to namreč daje omenjeni list sam v istej številki precej zgoraj nad to fingirano „poslanico“. Sumnjičenje našega lista ima galvanizirati njegove še ostale mu podpiratelje. Prosit!

— (Umrla) je v ljubljanskem nunskem samostanu dne 14. t. m. vsled oslavljenja, po drugem mrtudnem napadu, M. Katarina Urbanec, rojena 1807 v Ljubljani, vstopila 1830, obljubo storila 1833, pokopana dne 16. t. m. ob 4. popoldne.

— (Sežanska čitalnica) napravi dne 20. februarja veselico v dvorani p. n. gospoda viteza Skaramanga. Spored: 1. Tombola. 2. Ples. Začetek ob 7½ uri zvečer. Vstopnina 50 novč. za osobo.

— (Deželni odbor kranjski) bode popravil nekdanjo norišnično poslopje, katero

v prostoru bolnice ljubljanske samostalno stoji, tako, da bode služilo za oddelek bolnišnega zavoda. Do denes so imeli izročiti mojstri, kateri hote prevzeti kaj dela, ki je vkup na 10.000 gld. preračunjeno, ponudbe deželnemu odboru.

— (Zidanje nove klavnice) za ljubljansko mesto se je že zadnji teden na Predovičevem posestvu začelo. Stavbeno društvo je počelo že kopati dva vodnjaka, katera bosta imela nalog dajati potrebno vodo za klavnico; vodo bode gonila posebna mašina. Mestni magistrat pa je že začel graditi in posipati cesto, katera bode držala do nove klavnice.

— (Izpred porotnega sodišča.) Zavoljo spolskega posiljenja je bil S. Kos pred tukajšnjimi porotniki pri tajnej obravnavi četrtek zjutraj obsojen na dve leti teške uječe.

— Pri obravnavi popoldne je bil pa Jurij Benedičič, kateri je izvršil jako mnogo tatvin, obsojen na šest let teške uječe, poostrene z enim postom vsak mesec. — Zadnji petek je imel zagovarjati se mlad kmetski fant Rudolf Indak zaradi uboja. Kregala sta se s tovarišem v neke gostilni, odšla iz nje, a zatoženec je tovariša počakal pri drugi gostilni, vrgel mu nad 2 kili težak kamen ob glavo, tako, da je napadeni v teku dveh dni umrl. Porotniki (načelnik g. Vaso Petričič) so zatoženca krivega spoznali in sodišče ga je obsodilo zaradi uboja na štiri leta teške uječe, poostrene s postom vsak mesec, s trdim ležiščem in tamnico vsako leto tisti dan, ko se je hudodelno dejanje izvršilo.

— (Škofja Loka) ima po zadnjem ljudskem štenju 246 hiš in 2357 prebivalcev; leta 1869 je imela 235 hiš in 2043 prebivalcev. K Škofji Loki pa spadajo tudi: Sv. Andrej, Sv. Barbara, Bodovlje, Breznica, Brode, Puštal, Gabrek, Gabrovo, Hosta, Log, Sv. Ožbald, Sv. Peter (Staniše), Zapotnica, Sminec, Staniše. V teh krajih se je naštel 308 hiš in 1275 duš. Loka s temi vasmi vred šteje tedaj 554 hiš in 4052 duš, leta 1869 527 hiš in 3885 duš.

— (Ljudsko štenje v kamniškem okraju.) Šmarica ima prebivalstva (z vasmi Šmarica, Bakovnik, Duplica) 414 duš, l. 1869 pa 379; Homec (Homec, Nozece, Preserje) 456 duš, 408 l. 1869; Vodice (Dobruše, Koseze in Podkot, Polje, Povodje, Repnje, Šinkov turn, Selo in Golo, Skaručina, Utik, Vesca, Vodice, Vojsko, Bukovica) 2155 duš, več 6 nego l. 1869; Zgornji Tuhin (Golice, Veliki hrib, Mali hrib, Laze, Liplje, Zgornji Tuhin, Selo, Črni vrh, Cirkuš) 1000 duš, 79 več; Hruševka (Gradiše, Hruševka, Kostanj, Podbregom, Prapreče, Ravne) 388 duš, l. 1869 pa 363; Šmartno (Šmartno, Zidale, Steblevk, Buč) 452 duš, 413 l. 1869; Stranje (Laniše, Zgornje Strane, Zagorica, Stovnik, Spodnje Strane) 449, več 39 od l. 1869; Bistričica (Klemenčevo, Kregarjevo, Laniše, Okroglo, Prapret za Kalom, Bistričica) 451 duš, 62 več od l. 1869; Županje Njive (Potok, Prapret, Strahovica, Županje Njive) 362 duš, več 9; Moste z Žejami 470 duš, več 48; Suhadole 249 duš, 214 l. 1869; Kapla vas s Potokom 303 duše, več 58; Nasoviče z Bregom 262 duš, menj 2 od l. 1869; Klanec z Dobravo 344 duš, več 15; Domžale 1427 duš, več 307; Dragomen 198 duš, 203 l. 1869, menj 5.

— (Iz Maribora) piše „Gosp.“ o ljudskem štetju: Našteli so 17.628 duš z vojaki vred, katerih je 1604. Nemcev, pravih in ponarejenih, imamo 13.385, Slovanov 2699, nam-

reč 2431 Slovencev, 65 Čehov, 183 Slovakov, 3 Poljake, 6 Hrvatov. Da so našeli samo 2431 Slovencev, temu se ne čudimo. Veliko imamo namreč še odpadnikov, renegatov, po sili Nemcev. Ti in pravi, večidel k nam s trebuhom za kruhom iz Koroškega, Bavarskega in Württemberskega itd. priseljeni Nemci so pa sebe in vse posle slovenske brez vprašanja zapisali v predelek: Umgangssprache „deutsh.“ Dekle, hlapci, pomočniki so skoraj sami Slovenci, blizu polovica vseh stanovnikov. Utegne torej v Mariboru biti 9000 Slovencev poleg 8000 Nemcev in ponemčenih renegatov. Bržčas nij več kakor 2431 Nemcev, ki bi ne znali čisto nič slovenski! Nemški prenapetneži porivajo Slovence skoz duri od sebe, a ti jim silijo skoz okna v mesto in oken je več. V nekaterih desetletjih bo Maribor tudi priznan kot slovensko mesto.

— (V Brežicah) je vdova gospa dr. Razlagova ranjkemu domoljubu postavila 3 metre visok in s križem venčan spomenik iz marmorja. Nagrobnica veli: V domu Gospodovem naj bi prebival (psalm 22, 7) dr. Jakob Radoslav Razlag * 12 jul. 1826, † 5. junija 1880. Kdor dušno živi, ne umrje.

— (Novačenje) bo v Ptuj od dne 2.—12. marca (1766 vojniških novincev) v Celji 14. marca do 2. aprila (2572), v Brežicah 4. do 9. aprila (1051), v Mariboru 2. do 12. marca (1876), v Ljutomeru 14. do 16. marca (582), v Radgoni 18. do 24. marca (799), v Slovenjem Gradcu 4. do 9. aprila (965).

— (Velika tatvina.) Dne 9. t. m. so tatje zvečer vlomili v Mariboru v prodajalnico urarja Votrube, ter so mu skoraj vse dragocenosti odnesli. Več 1000 gld. ima škode. Neki mlad tujec in spremljevalka njegova sta sumnjiva, da sta tatvino izvršila.

— (Banka „Slavija“) sklenila je od 1. do 31. decembra 1880 v vseh oddelkih 4043 zavarovalnih pogodb za kapital 5.113.520 gl. in premijo 165.765 gl. 74 kr. V tem času izplačala je za škode 70.915 gld. 44 kr. — Dohodki glavne blagajnice v Pragi znašali so od 1. do 31. decembra 1880 975.862 gld. 99 kr., denarni promet pa 1.810.739 gld. 53 kr. — V teku celega leta 1880 sklenenih je bilo pri njej 75.139 novih zavarovalnih pogodb za kapital 75.734.350 gld. 12 kr., od katerega je banka prejela za premije in pristojbine 1.597.076 gld. 60 kr. Za škode je banka v celem letu izplačala 805.433 gld. 95 kr.

Razne vesti.

* (Roparski umor.) Iz Prage se poroča, da je neki policaj 17. t. m. zjutraj v Vinicah opazil v neke ulici stati v voz vprežnega konja, a gospodarja nij bilo nikjer. Policaj gre gledat v voz ter najde pod slamo skrito mrtvo truplo starega moža. Na glavi je imel rano. Roparji so ga bili napadli, ubili ga ter mu vse odnesli, celo obleko z života so mu vzeli.

* (Poboj.) Iz Carigrada se dne 16. t. m. javlja: V Beyrutu so se sprli pravoslavni in mušelmani. Prišlo je do boja mej njimi; ubita sta dva pravoslavna in 1 Turkinja, deset oseb pa je hudo ranjenih.

* (Cela rodbina ostrupila se.) Dne 12. t. m. se je v Vratislavu s cijankalijem ostrupil neki usnjarski barvar, star 62 l. Strupa je dal tudi svoji ženi in dvema hčerama, izmed katerih je bila jedna stara 22, druga pa 17 let. Revščina je zakrivila smrt vsem štirim.

Stacuna in stanovanje,

namreč 2 sobi itd., na Rimskeji cesti št. 3, se za sv. Jurij odda, kjer se tudi pogoji izvedó. (95—1)

Pravi izvrstni
brinjevec
prodaja in razpošilja po primernej ceni
(78—3) **J. N. Rant,**
v Polhovem gradu pri Ljubljani.

Umetne (640—19)
zobe in zobovja
postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celulozidu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd. Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom
zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

S c. kr. av. privilegijem in kr. pruskim minister-skim potrdilom.
Dr. Borchardtovo aromatično (dišeče) milo (žajfa) z zelišč, za olepšanje in popravilo kože in skušeno zoper vsake neznane na koži; v zapečatenih izvornih zavitkih po 42 kr.
Dr. Suin de Boutemard-ova dišeča pasta za zobe, najsplošnejši in najzanesljivejši pripomoček za ohranjanje in čiščenje zob in zobnega mesa; v celih in pol zavitkih po 70 ali 35 kr.
Dr. Hartung-ovo olje iz kitajske skorje za varovanje in olepšanje las; v zapečatenih in v steklu štempljanih sklenicah po 85 kr.
Dr. Béringuier-jev dišeči kronini duh, krasna voda za duhanje in umivanje, ki krepi in budi življenj; v izvornih sklenicah po 1 gld. 25 kr. in 75 kr.
Prof. dr. Lindova rastlinska pomada v štanjskah, poviša svit in voljnost las in je pripravna posebno za to, da obdrži proge las na glavi; v izvornih kosovih po 50 kr.
Balzamično milo iz oljke se odlikuje po oživljajoč in ohranjujoč moči za voljnost in meh-kost kože; v zavitkih po 35 kr.
Dr. Béringuier-jev rastlinski pripomoček za barvanje las, barva prav črno, rjavno in rumenkasto; s krtačami in lončki vred po 5 gld.
Dr. Hartung-ova zeliščna pomada za oživljenje in zbujenje rasti las; v zapečatenih in v steklu štempljanih posodicah po 85 kr.
Dr. Béringuier-jevo olje iz zeliščnih korenin za okrepčanje in ohranjanje las in brade; sklenica 1 gld.
Dr. Koch-ovi bonboni iz zelišč, znan in skušen domač pripomoček za prehlad, hripavost, zabasanost, hripavo grlo itd.; v izvornih škatljicah po 70 in 35 kr.
Bratov Ledar-jevo balzamično milo iz olja zemeljskih orehov, prijeten pripomoček pri umivanju nežne in občutljive kože, posebno damam in otrokom; po 25 kr., paket (4 kosovi) 30 kr.
Pravi ti po pripoznanju solidnosti in pripravnosti tudi v naših krajih že priljubljeni pripomočki se dobivajo:
v Ljubljani pri **bratih Krisper** in pri **Edvard Mahru**; v Zagrebu pri **lekarjih**: J. J. Cejbku in **Zg. Mitlbachu** in **Flor. Kiraloviču**; v **Celju** pri **Kr. Krisperju**; v **Reki** pri **drogljeru Nikolu Pa-vačiču** v **Gorici** pri **lekarju G. B. Pontiniju**; v **Celovcu** pri **lekarjih**: H. Kommetterju in pri **Josip Nussbaumerju**; v **Trstu** pri **lekarjih**: J. Serravallo, K. Zanettiju, P. Prendini; v **Be-ljaku** pri **Matevžu Fürstu**; v **Varaždinu** pri **lekarjih**: A. Hochsingerju in A. Halterju; v **Zadru** pri **lekarju N. Androviču**.

Svarilo.
Svarimo pred **pona-rejan em.** osobito pred **dr. Suina de Boutemard-ovo** dišečo zobno pasto in pred **dr. Borchardt-ovim** aro-matičnim zeliščnim milom.
Mnogi **ponarejalci** in **prodajalci** pona-rejenih naših priv. stvarij bili so že na **Dunaji** in v **Pragi** sodnijsko obsojeni, da so morali pla-čati **precejšnje globe v denarji.**
Raymond & Co.,
c. k. priv. last. tovarn hygealističnih cosm. stvarij
v Berlinu. (367—7)

Dunajska borza 19. februarja.
(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 73 gld. 45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 75 " 60	"
Zlata renta . . . 90 " 20	"
1860 drž. posojilo . . . 131 " —	"

Akcije narodne banke 816	"	—
Kreditne akcije 293	"	—
London 118	"	05
Srebro —	"	—
Napol. 9	"	33
C. kr. cekini 5	"	55
Državne marke 57	"	55

Izvrstno dobro
ptujsko vino
staro in novo
po 11, 12, 14, 16 gld. hektoliter brez posode
ponuja
RAJMUND SADNIK
v Ptui. (90—6)

Kothe-jevo ustno vodo,
zbog njenih izvrstnih lastnosti zoper
zobne bolečine in ustni smrad
znano, priporoča a **flacon 35 kr.** z navodilom za
rabo vred
JOH. GEORGE KOTHE,
dvorni lieferant v Berlinu.
Podružnica: Dunaj, L. Tiefer Graben 37, I.
V Ljubljani jo ima pravo samo lekarnar gospod
Jul. pl. Trnkóczy. (24—6)

Velika hiša za trgovino
v **Šiški**
nasproti cerkve, blizu Ljubljane in kolodvora
Rudolfove železnice, **proda** se iz svoje volje.
— Ponudbe sprejema **Fr. Müllerjev** anoncen-
bureau v Ljubljani. (61—8)

Ključničarska delavnica,
popolnem urejena, s strgarsko klopjo in pomožnimi
mašinami ali brez njih, da se v **Ljubljani** v najem
od sv. Jurja t. l. Natančjeje o tem pove **F. Müllerjev**
anoncen-bureau v Ljubljani. (96—1)

Umrli so v Ljubljani:
15. februarja: Marijana Slapničar, gostija, 75 let, v Hradskega vasi št. 33,
za starostjo.
16. februarja: Franja Šmidt, trgovčeva vdova, 86 let, v ključničarskih
ulicah št. 4, za mrtuom.
17. februarja: Apolonija Oblak, delavčeva vdova hči, 7 dnij, na tržaški
cesti št. 35, za božastjo. — Reza Ciglar, rmenarjeva vdova, 78 let, v Slonovej
ulici št. 48, za vodenoico.
18. februarja: Markus Brojan, klobučar, 72 let, na starem trgu št. 15, za
prisadom.

Prednaznanilo.
V prihodnjih dneh bodem udano podpisanec v Ljubljani
v **jednej uličnej prodajalnici hotela „Evropa“** razstavil svojo
zalogo
šivalnih strojev
in posameznih delov,
ter prosim, naj se to blagovoljno na znanje vzeme dotle, da
bodem kaj obširnjšega objavil.
Sè spoštovanjem
Ivan Jak,
lastnik c. kr. privilegija za zboljšanje
šivalnih strojev.
(97)

Naznanilo o novo pričetej kupčiji.
P. T.
Usojam si blagorodnemu občinstvu uljudno naznanjati, da sem v
hiši gospoda **Tomaža Götz-a, Thegetthofstrasse h. št. 31** (preje
hôtel Wohlschlager) pod imenom
Alojzij Mayr
prodajalnico sè specerijskim, materijalnim in bar-
varskim blagom ter domačimi pridelki
napravil. — Obračam se na blagorodno občinstvo s prošnjo, moje pod-
vzetje z obilim obiskovanjem podpirati. Zagotavljam, da si bom z vso
močjo prizadeval zaupanje s cenim in izvrstnim nepokvarjenim blagom
in s poštenim ravnanjem pridobiti.
Z odličnim spoštovanjem
Alojzij Mayr. (86—3)
Maribor, februarja 1881.

Lekarna „pri samorogu“
Jul. pl. Trnkóczy-jeva
na mestnem trgu v Ljubljani.
priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže (frišne)
vsled dolgoletnega izkustva kot **izvrstno uplivne**
priznane specialitete, izkušena domača in **homeopatiška**
zdravila: (71—2)
Planinski želiščni sirop kranjski,
izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine;
1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.
Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljše vrste
bramore, plućnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 skl. 60 kr.
Anaterinska ustna voda, najboljše za ohranjanje zob
pravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.
Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi
gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri
zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem
želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj
s 6. škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.
Naročila iz dežele izvrše se takoj.